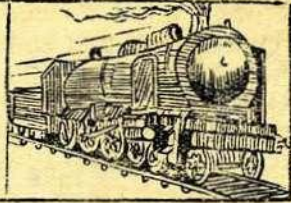

DU-LỊCH XỨ THÁNH

PHÉP LẠ CỦA Y-SƠ-RA-ÊN

ĐỜI SỐNG THUỘC-LINH TẠI XỨ THÁNH

của Victor Buksbazen

Ngày nay sự cuồng-tín về đạo-giáo và sự vô-tín mạnh-mẽ, sự trông-đợi Đấng Mê-si và đức-tin trong Đấng Christ, chen vai thích-cánh với nhau trong xứ của Áp-ra-ham.

ĐỜI sống tại nước Y-sơ-ra-ên thật phong-phú cả hình-thê lẫn màu-sắc. Tân Quốc-gia được thành-lập bởi rất nhiều phần-tử khác hẳn nhau về quốc-gia cũng như về văn-hóa. Họ khác nhau về phương-diện xã-hội, chánh-trị, và trí-tuệ, cả về nền-tảng đạo-giáo và thuộc-linh nữa. Thật ra chỉ có một dân, nhưng mà từ biết bao thế-giới ò-ạt kéo đến!

Mỗi một khuynh-hướng tư-tưởng nhân-sanh trong thời-đại chúng ta đều có đại-diện trong nước Y-sơ-ra-ên. Tại đây chúng ta gặp một trào-lưu Do-thái từ Âu-châu và từ nơi khác, đại-diện cho những chức-nghiệp uyên-bác các ngành mỹ-thuật và khoa-học. Rất có thể gọi vài người là « những bậc trí-thức đôi ngời ».

Chính người đã ân-cần coi-giữ những rương-đồ của tôi khi tôi tới Haifa, và vác ra xe tắc-xi cho tôi, tự giới-thiệu mình đã tốt-nghiệp ở mấy trường Đại-học, và cũng đã giựt được ba bằng-cấp tiến-sĩ, một là tiến-sĩ triết-học. Khi nghe tôi ngạc-nhiên hỏi, thì người ấy đáp: « Tôi phải làm chi? Tôi có một gia-đình phải chăm-nom, và triết-học không trả tiền cho hóa đơn thực-phẩm của chúng tôi ».

Trong vòng thường dân ở ngoài phố buôn-bán đủ thứ, chúng ta thấy

một ít phần-tử thuộc chánh-giáo ưa la-lối và tranh-luận. Họ nhấn-mạnh rằng trong Tân Quốc-gia, sự sanh-hoạt và những lệ-luật phải được khuôn-đúc nên theo những nguyên-tắc của các thầy Ra-bi cổ-giả và các bậc hiền-triết của Y-sơ-ra-ên.

Cũng có số người khác, có lẽ là đa-số, đã lia-bỏ sự trung-thành với những nghi-thức đạo-giáo của quốc-dân, nhưng cũng đào-luyện một đức-tin đậm rề sâu vào Đức Chúa Trời, đều là viên-vòng và không nhứt-định, song cũng không kém về uyên-thâm.

Sau đó còn có một phần dân-số theo thuyết duy-vật và bất-khả-tri (agnostic) (1) và nhất-thiết phản-đối ý đời sống quốc-gia Y-sơ-ra-ên phải lập trên căn-bản là sự dạy-đỗ của các thầy Ra-bi. Nhóm này gây nên một phong-trào Do-thái chống với tăng-lữ.

Zionisme, là một phong-trào dẫu mới sơ-khai, thế mà bên trong đã có những tinh-cảm đạo-đức sâu-xa. Dấu-tích của sự trông-cậy Đấng Mê-si xưa, với nguyện-vọng được sự bình-an và sự cứu-chuộc phổ-thông, đã đậm rề rất sâu trong tư-tưởng người Do-thái.

Những người ở Đông-phương từ Yemen, Irak và Bắc-Phi — vốn là những người Do-thái tuyệt-đối tin-kính, có khi tới chỗ cuồng-tín — tràn

(1) Học thuyết luận rằng chẳng có thể biết sự thực-hữu hoặc tồn-tánh của Đức Chúa Trời, hoặc nguồn-gốc ban-sơ của vũ-trụ, — khác với vô-thần chủ-nghĩa. Họ dựa theo Công 17: 23.

vào xứ, tang-cường cho phần-tử chánh-thống trong Y-sơ-ra-ên ngày nay. Chỉ mới đây những người Do-thái ở Yemen đã hầu dấy lên một cơn loạn-nghịch đến nỗi kết-quả là nội-các khủng-hoảng. Họ từ-chối không chịu cho con-cái đi học trường nhà-nước, vì họ cảm thấy rằng chúng không được đào-luyện cho thích-hợp với tập-quán của họ.

Người ta thuật lại cho tôi nghe rằng trong trận giặc vừa qua giữa người A-rập và người Do-thái, Giê-ru-sa-lem bị vây-hãm lâu ngày. Những kẻ phòng-vệ cố giữ thành-trị mà không có lương-thực, không nước uống, và không có chiến-cụ, cho đến chừng những người Giu-đa từ các miền khác trong xứ đến cứu họ. Song những viện-binh đã phá vỡ vòng vây nhằm ngày Sa-bát, nên họ bị những người Do-thái chánh-thống tại Giê-ru-sa-lem giận-dữ ném đá, vì họ dám phạm ngày Sa-bát. Một kinh-nghiệm tương-tợ đã xảy ra: một bác-sĩ Do-thái được mời đến cứu-chữa một đứa trẻ thập-tử nhất-sinh nhằm ngày Sa-bát. Ông bị ném đá và phải chạy trốn cho toàn tánh-mạng. Đứa bé qua đời, nhưng ngày Sa-bát không bị phạm đến.

Chúng ta có nghe nhiều về sự biến-cải trong xứ Y-sơ-ra-ên bởi vì các con-cái xứ ấy đã trở lại, và cách nào đồng vắng đã trở bông như một vườn đẹp-đẽ. Hết thấy những sự đó đều thật có. Dầu vậy, người ta chưa chú-ý đủ đến hiệu-quả của xứ khi con-cái Y-sơ-ra-ên trở về. Đất-đại Xứ Thánh có một ảnh-hưởng, một tài hùng-biện, một sứ-mạng riêng của mình, mà ta không thể không biết đến. Vừa khi anh em đặt chơn lên đất ấy, thì nó đã nói với anh em bằng một ngôn-ngữ vừa quyền-năng vừa êm-dịu.

Trong đất-nước Y-sơ-ra-ên, cả người Do-thái lẫn tin-đồ Đấng Christ phải đối-chất với những lẽ mầu-

niệm lớn-lao của Đức Chúa Trời vĩnh-sanh, Đấng đã bày-tỏ chính mình Ngài cách vinh-hiễn trong xứ-sở nhỏ-bé mà phước-hạnh này. Mỗi chỗ, mỗi đời, mỗi trứng đều có một sự-tích về Đức Chúa Trời can-thiệp đến công-việc của người đời. Thế nào mà ta có thể không cảm-động khi 50 thế-kỷ ngó thẳng vào mặt ta và nói bằng một ngôn-ngữ hùng-hồn hơn hết các thứ tiếng loài người? Đây là một tiếng nói có ấn-tượng trong trí và khuôn-đức tu-tướng loài người, mặc dầu người ta nhận-biết hay không.

Khi người Do-thái đi xuống phía nam, tới Bê-e-Sê-ba và Hếp-rôn, thì người ấy diện đối diện với những cảnh-vật nhắc-nhở mình rằng đây là xứ của Áp-ra-ham, Y-sác và Gia-cốp đã từng sống và thông-công với Đức Chúa Trời. Trong địa-phận thành Giê-ru-sa-lem, người ấy phải đối-chất với mọi việc lạ-kỳ mà Đức Giê-hô-va đã giao-thiệp với Y-sơ-ra-ên. Nào cảnh đền-thờ, nào bức Tường Than-khóc hẳn còn đó, đem lại cho ta những ký-ức vừa êm-dềm vừa nên-thơ. Nào là núi Si-ôn trên đó thành Đa-vít đứng sừng; và tại đó chính-phủ Đấng Mê-si vững lập sau khi Ngài trở lại.

Tại xứ Ga-li-lê, người ta đối-chất với nhiều thành-thị và thôn-xóm liên quan với đời sống Cứu-Chúa đang khi Ngài còn ở thế-gian. Có những núi và trứng rất ngoạn-mục, và hơn hết cả có biển Ga-li-lê, vẫn không thay-đổi như khi Ngài đứng trên bờ, kêu gọi những người đánh cá ở Ga-li-lê hãy theo Ngài, hầu cho Ngài có thể khiến họ trở nên tay đánh lưới người. Những chiếc thuyền ở gần bờ, những lưới của người đánh cá phơi dưới ánh mặt trời, cùng những giọt nước lấp-lánh, hết thấy đời mới tu-tướng đối với Đấng đã bởi chức-vụ Ngài thay-đổi cả số-mệnh và đời sống của người đời đến mãi mãi. (còn tiếp)